A°. 1830. No. 108.

LEYDSCHE COURANT.

WOENSDAG *DEN 8 SEPTEMBER.*

PROCLAMATIE.

Wij WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

De Goddelijke Voorzienigheid, welke aan dit Koningrijk vijftien jaren van vrede met geheel Europa, inwendige orde en toenemenden voorspoed schonk, heeft onlangs twee gewesten met talloozé rampen bezocht, terwijl de rust van onderscheidene bijgelegene provincien is gestoord, of bedreigd geworden.

Op het eerste berigt van die onheilen, hebben Wij al aanstonds eene buitengewone bijeenroeping bevolen van de Staten-Generaal, die, naar luid der Grondwet, het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigen, en zulks, ten einde met gemeen overleg van Hun Edel Mogenden, de maatregelen te beramen, welke de toestand der natie en de tegenwoordige omstandigheden vorderen.

Te gelijker tijd zijn Onze beminde Zonen, de Prins van Oranje, en Prins FREDERIK der Nederlanden door Ons belast geworden, zich naar die gewesten te begeven, zoo wel om met de middelen daartoe te hunner beschikking gesteld, de personen en eigendommen te beschermen, als om zich te verzekeren van den waren staat van zaken, en Ons, tot bedaring der gemoederen, de meest geschikte maatregelen voor te dragen.

Deze zending, welke volbragt is met eene menschlievendheid en edelmoedigheid, die door de natie hoog gewaardeerd zal worden, heeft Ons bevestigd in de overtuiging, dat zelfs dáár, waar zich de meeste onrust vertoont, de gehechtheid aan Ons Stamhuis en aan de nationale onafhankelijkheid blijft verzekeren en wordt verkondigd; en hoe bedroevend ook voor Ons hart de omstandigheden zijn, die ter Onzer kennis zijn gekomen, Wij missen de hoop niet, dat het Ons, met den bijstand van den Almagtigen God, wiens hulp Wij, in deze ernstige en treurige gesteldheid van zaken, afsmeken, en door de medewerking van alle welgezinde en goede burgers in de onderscheidene gedeelten van het Rijk, zal mogen gelukken de orde terug te brengen en de werking der wettige magten, mitsgaders de kracht der wetten te herstellen.

Wij rekenen daartoe op het gemeen overleg der Staten-Generaal. Wij zullen hen uitnoodigen om te overwegen, of de onheilen, waaronder het vaderland zucht, te wijten zijn aan eenig gebrek in de nationale instellingen, en of er reden zoude zijn, deze te wijzigen, en vooral ook, of de betrekkingen, door de traktaten en door de Grondwet, tusschen de twee groote afdeelingen van het Koningrijk gevestigd, tot bevordering van het gemeenschappelijk belang, in vorm of in aard, zouden behooren te worden veranderd. Wij verlangen, dat die gewigtige vraagpunten met zorg en volkomene vrijheid overwogen worden; en geene opoffering zal voor Ons hart te zwaar zijn, om de wenschen te vervullen, en het geluk te verzekeren van een volk, welks welzijn het voorwerp is geweest van Onze teederste en bestendige zorgen.

Maar evenzeer als Wij gezind zijn, om met mildheid en openhartigheid, door ruime en beslissende maatregelen, het heil des Vaderlands te helpen bevorderen, evenzeer is het Ons stellig besluit, de wettig verkregene regten van alle de gedeelten van het Koningrijk, zonder onderscheid, te handhaven, en tot die maatregelen niet anders over te gaan dan langs den regelmatigen weg, overeenkomstig den eed door Ons, en aan Ons afgelegd.

Nederlanders! Bewoners der verschillende streeken van dit schoone land, dat meer dan eens door de Goddelijke gunst en de aaneensluiting der Ingezetenen is verrukt geworden aan de onheilen waarvan hetzelve ten prooi was, verbeidt alsnu, met kalmte en vertrouwen, de oplossing der gewigtige vraagpunten, welke de omstandigheden hebben doen geboren worden; — ondersteunt de pogingen van het wettig gezag ter bewaring der inwendige orde, en van de kracht der wetten, dáár, waar dezelve niet zijn verstoord geworden, en tot herstel van orde en wet, dáár, waar aan dezelve eenig letsel is toegebragt.

Leent sterkte aan de wet, opdat wederkeerig de wet uwe bezittingen, uwe nijverheid en uwe persoonlijke veiligheid bescherme.

Dat alle verschil van meeningen verdwijne voor de toenemende gevaren eener regeringloosheid, welke zich in verschillende plaatsen onder de verschrikkelijkste gedaante vertoont, en die, zoo zij door de middelen, welke de Grondwet ter beschikking der Regering stelt en door den ijver der goede burgers niet wordt voorgekomen of afgeweerd, eenen onherstelbaren slag aan het welzijn der bijzondere ingezetenen en aan den nationalen voorspoed zal toebrengen. Dat alle goede burgers zich overal afscheiden van de onruststokers, en dat bunne edele pogingen tot herstel der algemeene rust, dáár, waar zij nog ieder oogenblik bedreigd wordt, eindelijk paal en perk stellende aan, zoo groote rampen, de sporen zelfs daarvan eenmaal geheel mogen uitwisschen.

En zal deze slomme worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts in het *Staatsblad*, worden geplaatst.

Gegeven te *'s Gravenhage*, den 5 September des jaars 1830, van Onze regering het *zeventiende*.

(*Geteekend*) WILLEM.

Van wege den Koning.

(*Geteekend*) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

DUITSCHLAND.

HAMBURG den 3 September. Men schrijft uit Berlijn, dat Zijne Maj. niet naar Lippstadt is vertrokken, ten einde zelf den graaf *de Lobau*, gezant van Frankrijk, te ontvangen, zoo als Zijne Exc. dan ook een bijzonder gehoor bij Zijne Maj. heeft gehad, waarin de gezant den Koning van *Pruissen*, de komst van Koning *Louis-Philippe* tot den Franschen troon heeft aangekondigd. Z. Exc. heeft zich bijzonder tevreden getoond over de minzame wijze, waarop hij is ontvangen geworden. Hij is ter tafel van Z. M. genoodigd en verzocht om den Koning, bij eene kleine wapenschouwing, te vergezellen.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 4 September. De *Courier* verzekert, bij logenstraffing van hetgeen sommige Fransche dagbladen daaromtrent anders hebben gemeld, dat de hertog *van Wellington*, wel verre van zich tegen de nieuwe orde van zaken in Frankrijk te verzetten, van de eerste oppering der mogelijke verheffing van den tegenwoordigen Koning *Louis-Philippe*, verklaard heeft, dit als eene hoogst wenschelijke gebeurtenis te beschouwen, daar zij het geluk van Frankrijk en de rust van Europa zoude kunnen bevorderen.

— Men denkt algemeen, dat de Koning van Spanje, uit eigene beweging, eenige milde veranderingen in zijn bestuur zal brengen, en, dus doende, de verdere pogingen der constitutionelen voorkomen, die men gelooft, dat, uit gebrek aan geldmiddelen en onderstand, bij de achterlijkheid der volksverlichting en beschaving, met eigene krachten daartoe weinig vermogen zouden.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE den 6 September. Z. K. H. de Prins *van Oranje* bevond zich dezen avond nog in deze residentie, en heeft dezen morgen de vergadering van den Raad-van-State bijgewoond. De hertog *van Ursel* schijnt hier te worden verwacht, maar nog niet aangekomen te wezen; van Brussel verneemt men, dat de minister *van Gobbelschroy*, die belangrijke diensten in de onderhevige aangelegenheden heeft bewezen, herwaarts op reis is.

— Men verzekert, dat het huwelijk van H. K. H. Prinses *Marianne* met Z. K. H. *Albert* van Pruissen eerstdaags zal worden voltrokken, en dat H. M. de Koningin, benevens de jonggehuwde vorstin, zich kort daarop naar Berlijn zullen begeven.

ZUIDELIJKE PROVINCIEN.

BRUSSEL den 4 September. Gisteren heeft de *Prins van Oranje* talrijke verhooren verleend, ten einde zich zelven van den staat der zaken te overtuigen. Te 9 uren ontving Z. K. H. den heer *de Brouckere*. Te 10 uren vergaderde de kommissie, eergisteren door Z. H. benoemd geworden, en brags de hertog *van Ursel* in omvraag, de scheiding van Holland en België. De leden hielden dezelve voor noodzakelijk en brogten dit eenstemmig uitgedrukte gevoelen over aan den Prins. Al de afgevaardigden der Staten-generaal, die zich te Brussel tegenwoordig bevinden, daartoe toegelaten zijnde, vereenigden zich met hetzelve en verklaarden zich niet te zullen begeven naar de zitting in den Haag. De staf der burgerwacht was met eene bezending van elke sectie in het paleis opontboden, en de deputatie der stad Luik bevond er zich insgelijks. De Prins alstoen aan al de tegenwoordig zijnde hun begrip hebbende afgevraagd, was het eenparig verzoek: de scheiding van België en Holland. De heer *Moyard* vroeg, namens de burgerwacht buitendien, de onmiddelijke verwijdering der troepen. Maar in dit geval, hernam de Prins, belooft gij dan getrouw te zullen blijven aan de dynastie? *Wij zweren het!* riepen allen geestdriftig. — Indien de Franschen in België trokken, zoudt gij u bij hen voegen? *Neen! Neen!* — Zult gij met ons trekken ter onzer verdediging? *Ja! Ja!* wij zullen. — Zult gij met mij zeggen: *Leve de Koning!* Hierin maakte de vergadering uitzondering zoo lang hare wenschen niet zouden zijn verhoord; maar *Leve de Prins! Leve de Vrijheid! Leve België!* dit zouden zij toepen. De Prins scheen toen te gevoelen, dat de scheiding onvermijdelijk was, en besloten te zijn, hetzelve gevoelen aan den Koning over te brengen.

Onmiddelijk daarna verlieten de troepen, die sedert tien dagen vóór en binnen het paleis post hielden, met slaande trom, en terwijl de horenblazers *Wilhelmus* aanhieven, de stad, en verscheen dit besluit:

„Wij *Prins van Oranje* verklaren, dat de kommissie, eergisteren door ons, namens den Koning, bij afkondiging van den 1 September, benoemd, ontbonden is.

„*Brussel*, den 3 September 1830.

WILLEM, *Prins van Oranje.*"

In den loop van den dag geschiedden wijders de navolgende bekendmakingen:

„*Inwoners van Brussel*,

„Z. K. H. de *Prins van Oranje* heeft ons aangeboden om zich dadelijk naar den Haag te begeven, ten einde in eigen persoon aan Z. M. onze vragen over te leggen.

(*Vervolg op den kant van deze blads.*)

Hogendorp; de graaf *C. J. W. van Hogendorp*.

„Overeenkomstig de waarheid;

„WILLEM, *Prins van Oranje.*

„Wij ondergeteekenden, leden van den staf, verklaren ons de vereenigen met de wenschen en gevoelens, door onze medeburgers uitgedrukt, wier handteekeningen voorsf gaan. Baron *Vanderimissen*, tweede bevelhebber der burgerwacht; ridder *van Nieuport*; *Ph. Lebrouart*, randelid van den staf; *Bosch*, hetzelfde; *J. Nicolay*, aide-de-camp van den opperbevelhebber; *Isid. Rikkaart*, hetzelfde; *Max. Delfosse*, hetzelfde; *Opdenbosch*, sektie-aide-de-camp; *J. F. Flemminck*, hetzelfde."

Afkondiging.

Waarde landgenooten!

„Wij ondergeteekenden, afgevaardigden ter Staten-generaal, thans te Brussel, zijn bij Z. K. H. den *Prins van Oranje* geroepen; wij hebben de eer gehad, hem onze gewetens den staat der zaken en de stemming der gemoederen open te leggen.

„Wij hebben ons bevoegd geoordeeld, den koopris voor te houden, dat de vurigste wensch van België was de volledige scheiding tusschen de zuidelijke en de noordelijke provincien, zonder eenig punt van aanraking dan de regerende dynastie.

„Wij hebben Z. K. H. voorgehouden, dat te midden dezer verwoesting van de gehoedeerde dynastie van Nassau geen oogenblik opgehouden heeft de eenstemmige wenschvader Belgen te zijn; dat, wanneer de moeijelijkheden van den toestand, de onmogelijkheid om tegenstrijdige gevoelens, zeden en belangen te vereenigen, opheld te bestaan; het huis *van Oranje*, voortaan vrij om zich met onze wenschen te voegen, op

(*Vervolg op de volgende blads.*)

linden, Hoogvorst, opperbevelhebber der burgerwacht; *Cattoir*, namens den bevelhebber der 2de sektie; *Paul. Huart*, zijne majoor der 5de en 6de sektie; *Fleury-Duray*, majoor; *Hachkens*, kapitein der 5de sektie; *Moyard*, majoor der burgerwacht; *van Gelder-Parys*; behoorende tot den staf; *Bijes*, bevelhebber der 1ste sektie; *Knappe*, de *Prof.*, bevelhebber der 2de sektie; *Mitchels*, bevelhebber der 8ste sektie; *Vanhaelen-Hebert*, luitenant der garde te paard; *J. L. Vandelft*, luitenant der garde te paard.

„Hebben die tegenwoordig geteekend de heeren: *Aberson*, generaal-majoor; de graaf *de Grunenbourg*, kolonel aide-de-camp van *Z. K. H. den Prins van Oranje*; de baron *Rossius*, behoorende tot den staf van *Z. K. H. den Prins van Oranje*; de luitenant-kolonel *de Kelenmeester*, adjudant van den Koning; de graaf *Alex. Vanderburch*, kamerheer van den Koning; de graaf *G. J. van*

De Vorst zal ze met al zijne vrijheid ontvangen, en heeft alle reden te hopen, dat zij zullen worden toegestaan.

„Dadelijk na zijn vertrek zullen de troepen Brussel verlaten.

„De burgerwacht verbindt zich bij de eer, geene verandering van dynastie te zullen gedogen, en de rust, bijzonder het paleis, te zullen beschermen.

„*Brussel*, den 3 September 1830, 's avonds.

„*Falise*, bevelhebber der 3de sektie; ridder *Pierlot*; *Jamaers*, luitenant-kolonel der burgerwacht; *Sylvain van de Weyer*, raadslid van den staf; ridder *Vanderstraten*, bevelhebber over de artillerie der burgerwacht; ridder *Hottum*, bevelhebber der burgerwacht te paard; *Vandermael*, luitenant der burgerwacht, adjudant-majoor der 3de sektie; *Bruick*, tweede bevelhebber der 3de sektie; graaf *Vandermeeren*, majoor der burgerwacht; *Vander-*

de verknochtheid en de getrouwheid van allen zoude kunnen rekenen.

„ Onze vertogen, zoo wel als die van verscheidene bijzondere kommissien, zijn gunstig opgenomen, en de kroonprins is de uitdrukking onzer wenschen persoonlijk aan zijnen doorluchtigen vader gaan overbrengen.

„ Overreed, waarde landgenooten, dat wij de tolken zijn geweest van uwe gevoelens, dat wij als brave en regtschapene Belgen gehandeld hebben, geven wij u kennis van onzen stap. Hier, in uwe hoofdstad, wachten wij met vertrouwen de uitkomst af van uwe en onze pogingen.

„ *Brussel*, 3 September 1830.

Graaf *de Celles*; baron *de Sécus*; *Barthelemy*; *de Langhe*; *C. de Brouckere*; graaf *Cornet de Grez*.

toetreding: *Huysman d'Annecroix*.

„ *Toetreding:*

„ De bevelhebber der burgerwacht van Leuven en de raad denzelven tot hare vorming toegevoegd, kennis gekregen hebbende van twee afkondigingen, gerigt aan de inwoners van Brussel, de eene, door den opperbevelhebber der Brusselsche burgerwacht, de andere door de heeren graaf *de Celles*, baron *de Sécus*, graaf *Cornet de Grez*, *Barthelemy*, *de Langhe*, *de Brouckere*, en *Huysman d'Annecroix*, waarin de wensch wordt uitgedrukt eener volledige scheiding tusschen de zuidelijke en noordelijke provincien, zonder ander punt van aanraking, dan de regerende dynastie, verklaren vormelijk en zonder beperking de wensch aan te kleven, in gezegde afkondigingen uitgedrukt.

„ *Leuven*, den 4 September 1830.

„ Namens de kommissie,

„ *Jean Deneëff*, President.

„ *Adolphe Rousseel*, Sekretaris."]

AFKONDIGING:

„ *Burgers van Brussel!*

„ Overeenkomstig de schikking tusschen Z. K. H. den prins *van Oranje* en de hoofden der burgerwacht gemaakt, heeft het militaire smaldeel, in het paleis post houdende, onze muren verlaten.

„ Elk opregt Belg zal de pligt erkennen, van ten opzigte van die militairen, de heilige verbindtenis te eerbiedigen, welke heden is aangegaan, en waarvan de uitvoering door de nationale eer is gewaarborgd.

„ De prins heeft verklaard, dat hij aan zynen doorluchtigen vader de eensgezind aan den dag gelegde wensch ging overbrengen der scheiding van de twee gedeelten des koningrijks, ten aanzien der wetgevende, administratieve en finantiele betrekkingen.

„ De Luiksche deputatie, die zich aan het hoofdkwartier der burgerwacht vervoegde, heeft verklaard, dat de inwoners van Luik, van dit oogenblik af, ter beschikking van hunne Brusselsche broeders, zouden stellen, alle onderstand in manschappen, geweren, ammunitie en zelfs artillerie, welke mogte worden noodig geoordeeld.

„ Zoodanig is de tegenwoordige staat onzer zaken. Medeburgers, laat ons kalm zijn, want wij zijn sterk; en laat ons vereenigd blijven om onze sterkte te behouden en te vermeerderen.

„ Van wegen den opperbevelhebber der burgerwacht.

„ Baron *Vandersmissen*, tweede bevelhebber."

— *Den 3 September.* Heden heeft de regering, bij afkondiging aan de burgerij kennis gegeven van het door haar gemaakte navolgend

ADRES

aan Z. M. den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.

„ SIRE!

„ De raad van regering der stad Brussel, in voortdurende zitting vereenigd, erkend hebbende over de oorzaken der buitengewone bewegingen, die deze stad en België ontroeren, heeft zich overtuigd, dat zij haaren oorsprong nemen in de levendige begeerte van eene scheiding te zien daarstellen tusschen de provincien van het zuiden en van het Noorden.

„ Hij kleeft volledig de wenschen der Belgen aan, die u, Sire, staan te worden overgebragt door Z. K. H. monseigneur den prins *van Oranje*.

„ Hij smeekt U. M., dezelve te verhooren en innerlijk overtuigd te zijn, dat de handhaving der dynastie van *Nassau* geen oogenblik opgehouden heeft zijne wensch en die van al de inwoners dezer residentie te wezen.

„ *Brussel*, den 4 September 1830.

„ Burgemeester en Schepenen,

„ *J. de Wellens.*

„ Ter ordonnantie,

„ *P. Cuylen.*"

— Een gerucht, dat er troepen voor de stadspoorten waren, veroorzakte dezen nacht een alarm, hetwelk nogtans, bij eene verkenning, loos bevonden werd.

— De opperbevelhebber der burgerwacht, baron *Van der Linden d'Hoogvorst*, heeft, gelet de grootere verantwoordelijkheid, die door den uitgang van het garnizoen, op haar rust, de burgers, welke zich nog niet hadden laten inschrijven, uitgenoodigd, om aan deze verpligting wel te willen voldoen.

— De voormalige kapitein van linie, burggraaf *van Nieuport*, heeft bekend gemaakt, dat hij zich dagelijks, van 7 tot 8 uren des morgens, des namiddags van 1 tot 2 uren, en des avonds van 5 tot 7 uren, op het plein *Petit-Sablon* zonde bevinden, om de wapenoefening te onderwijzen. Hij wilde echter niet, dan aan vrije mannen, bevelen; een ieder zou zich dus kunnen verwijderen in de oogenblikken van rust.

— Te Gend bleef den 3 September de goede orde en kalmte voortduren. De patrouilles der burgerwacht en der troepen van het garnizoen, hadden nog niet opgehouden nacht en dag de straten te doorkruisen. De kommandant der schutterij deed er dien dag afkondigen, dat de exercitien tot nader bevel zouden worden geschorst.

— Ook te Doornik hadden den 2 September nog geene ongeregeldheden plaats gehad. De snelle vorming eener burgerwacht had daarin voorzien: de vreedzame burgerij keurde de stappen, welke van de zijde der overheden waren gedaan, goed, en men vernaerkte de poorten. Toen het bevel van de heeren *Raoul d'Orjo*, lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, en de kolonel der schutterij, zich naar buiten aan het korps te plaatsen gerigt hadden, werden de deuren gesloten, en de wederzijdsche onderhandelingen, die weemaal afgebroken werden, was de drift der inwoners niet langer te bedwingen. Zij snelden als tirailleurs naar buiten en er ontstond eene hevige schermutseling, als tusschen de bedrijven een ordonnans van Vilvoorden aankwam, met bevel aan de troepen om terug te trekken: veellig geschiedde dit, ten gevolge der aankomst van den Prins *van Oranje*, alsdat immers men schrijft in een ander berigt: „ Wij weten, dat de Prins *van Oranje*, te Vilvoorden gekomen, zijn leedwezen over het afzenden dier troepen heeft te kennen gegeven."

— Te Mons was, den 3, eene zeldzame beweging ontstaan. De strijdige der plaats wilde tegen Brussel trekken; maar dadelijk was de geheele bevolking onder de wapenen gekomen, en had, door hare vaste en dreigende houding, de konstabels belet voort te trekken. Den 4 was de kalmte een weinig herkeld, maar bij de minste vijandelijke beweging, stond geheel Mons even zoo te handelen. Men bleef de burgerwacht levering vormen en wapenen. Later op den dag had de regering de burgerij, bij afkondiging, bekend gemaakt met de gelukkige tijdingen uit Brussel, als de zekerheid gevende, dat de Koning de regtmatige vragen der Belgen zoude verhooren, en dat de openbaarlijke en geheele uitoefening der grondwet hun de constitutionele vrijheden en andere verworvenheden van der huizen eerste verdiepingen, verbrand, en men vernaerkte de poorten. Toen het bevel van de heeren *Raoul d'Orjo*, lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, en de kolonel der schutterij, zich naar buiten aan het korps te plaatsen gerigt hadden, werden de deuren gesloten, en de wederzijdsche onderhandelingen, die weemaal afgebroken werden, was de drift der inwoners niet langer te bedwingen. Zij snelden als tirailleurs naar buiten en er ontstond eene hevige schermutseling, als tusschen de bedrijven een ordonnans van Vilvoorden aankwam, met bevel aan de troepen om terug te trekken: veellig geschiedde dit, ten gevolge der aankomst van den Prins *van Oranje*, alsdat immers men schrijft in een ander berigt: „ Wij weten, dat de Prins *van Oranje*, te Vilvoorden gekomen, zijn leedwezen over het afzenden dier troepen heeft te kennen gegeven."

— Te Mons was, den 3, eene zeldzame beweging ontstaan. De strijdige der plaats wilde tegen Brussel trekken; maar dadelijk was de geheele bevolking onder de wapenen gekomen, en had, door hare vaste en dreigende houding, de konstabels belet voort te trekken. Den 4 was de kalmte een weinig herkeld, maar bij de minste vijandelijke beweging, stond geheel Mons even zoo te handelen. Men bleef de burgerwacht levering vormen en wapenen. Later op den dag had de regering de burgerij, bij afkondiging, bekend gemaakt met de gelukkige tijdingen uit Brussel, als de zekerheid gevende, dat de Koning de regtmatige vragen der Belgen zoude verhooren, en dat de openbaarlijke en geheele uitoefening der grondwet hun de constitutionele vrijheden en andere verworvenheden van der huizen eerste verdiepingen, verbrand, en men vernaerkte de poorten. Toen het bevel van de heeren *Raoul d'Orjo*, lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, en de kolonel der schutterij, zich naar buiten aan het korps te plaatsen gerigt hadden, werden de deuren gesloten, en de wederzijdsche onderhandelingen, die weemaal afgebroken werden, was de drift der inwoners niet langer te bedwingen. Zij snelden als tirailleurs naar buiten en er ontstond eene hevige schermutseling, als tusschen de bedrijven een ordonnans van Vilvoorden aankwam, met bevel aan de troepen om terug te trekken: veellig geschiedde dit, ten gevolge der aankomst van den Prins *van Oranje*, alsdat immers men schrijft in een ander berigt: „ Wij weten, dat de Prins *van Oranje*, te Vilvoorden gekomen, zijn leedwezen over het afzenden dier troepen heeft te kennen gegeven."

— Te Mons was, den 3, eene zeldzame beweging ontstaan. De strijdige der plaats wilde tegen Brussel trekken; maar dadelijk was de geheele bevolking onder de wapenen gekomen, en had, door hare vaste en dreigende houding, de konstabels belet voort te trekken. Den 4 was de kalmte een weinig herkeld, maar bij de minste vijandelijke beweging, stond geheel Mons even zoo te handelen. Men bleef de burgerwacht levering vormen en wapenen. Later op den dag had de regering de burgerij, bij afkondiging, bekend gemaakt met de gelukkige tijdingen uit Brussel, als de zekerheid gevende, dat de Koning de regtmatige vragen der Belgen zoude verhooren, en dat de openbaarlijke en geheele uitoefening der grondwet hun de constitutionele vrijheden en andere

ger konde als naar gewoonte, zonder vrees, zich met zijne dagelijksche bezigheden afgeven.

— Te Saint-Trond bestond den 3 September mede eene burgerwacht, welker officieren allen door de burgers zelve waren gekozen. Zij had de plaatselijke kleuren, blaauw en geel aangenomen.

— Te Ath hadden de burgers insgelijks zelve de officieren der burgerwacht, gedeeltelijk bij acclamatie, gedeeltelijk bij geheime stemming benoemd, en was men zeer te vrede met de keuze.

— Te Dinant werd, na eene gisting van twee dagen, den 30 Augustus, in den namiddag, de Luiksche vlag, (rood en geel,) onder de kreeten: *Leve de Vrijheid! Leve de Regering!* van de openbare gebouwen uitgestoken. Den 31sten doortrok het volk de straten met een buitengemeen groot, geel en rood vaandel, de geele streep ten opschrift voerende: *Vrijheid! Vaderland! Vereeniging!* Het werd eensklaps boven de *St. Nikolaas*-poort geplaatst, onder het schreeuwen van: *Weg met van Maanen! Weg met de Ministeriëlen! Leve de Potter! Leve de Grondwet! Leve de Vrijheid!* In de landelijke gemeenten van den omtrek heerscht dezelfde geest en op verscheidene dorp-torens wapperde reeds een dergelijke vlag.

— Te Luik was, den 3 September, de navolgende brief ontvangen:

„ *Aan den heer gouverneur der provincie Luik.*

„ Mijnheer de gouverneur! De luitenant *Meyer* van het korps rijdende artillerie heeft in last om u dezen te overhandigen, waarbij ik u berigt, dat Z. K. H. de Prins van Oranje, die gisteren, vergezeld van zijnen staf, alleen Brussel is binnengetrokken, zich er nog bevind, en dat ik te Vilvoorden ben gebleven.

„ Zoodra ik uwen brief van gisteren gelezen had, heb ik mij gehaast, de noodige bevelen te geven, om den marsch van de 13de divisie infanterie naar Luik, provisioneel te schorsen.

„ De generaal *Boekop*, van dit bevel verwittigd, is te gelijker tijd door mij gezonden, om, wel is waar, met vastheid te werk te gaan, maar echter alle voorzorgen te gebruiken, welke de tegenwoordige omstandigheden noodzakelijk maken, en voornamelijk alles te vermijden, wat, buiten noodzaak, de gemoederen zoude kunnen verbitteren en de hoofden opwinden.

„ Ontvangt, enz.

„ De admiraal en kolonel-generaal,

„ *Frederik.*"

Den dag te voren hadden inderdaad de geruchten aanstaande komst van troepen eene buiten gewone gisting veroorzaakt. Het volk eischte in massa wapenen, en maakte zich, daar men het niet bevredigen kon, bij den heer *Devillers*, en andere geweerfabrijkanten, meester van 2,500 geweren. Sedert was alles gewapend, oefende zich, en maakte patronen, zonder de minste ongeregeldheid te plegen. Den eersten, die zich aan diefstal mogte schuldig maken, had het met den militairen dood bedreigd, en het beloofde de teruggaaf der geweren, zoodra de openbare zekerheid zoude verzekerd wezen. Dit alles geschiedde onder het aanheffen der kreeten: *geen diefstal, geene plundering, leve de eer en het vaderland!* De regering hield zich thans bezig met de oorspronkelijke burgerwacht, en die nadere hulpwacht, in een te smelten, naar een ontwerp, daartoe door de hoofden van beide wachten ingeleverd. Volgens hetzelve zouden zij voortaan slechts een korps uitmaken, onder de benaming van *Luiksche stedelijke wacht*, met bijbehouding der stedelijke kleuren, rood en geel. De lagere graden tot dien van kapitein ingesloten, zouden door de burger-garden zelve worden gekozen; de hoogere tot dien van opperbevelhebber door de gezamenlijke officieren en onder-officieren, terwijl de schutterij met de Luiksche stedelijke wacht zoude blijven dienst doen.

Denzelfden avond was er een korps van 400 Luikenaars, met ammunitie en geschut, naar Brussel uitgetrokken, hetwelk, volgens berigt van een reiziger — den volgenden morgen te Luik aangekomen en die het ontmoette — onder weg zeer was aangegroeid.

Er hadden zich buitendien reeds 1,500 man laten inschrijven om insgelijk, den 4. des morgens te 6 uren, naar Brussel te marcheren: trouwens er deden zich aanhoudend Belgen voor, die hunne vaandels verlieten. Volgens eenen bijzonderen brief rekenden de Luikenaars te of 12,000 man sterk te Brussel te zullen kunnen aankomen, omdat de bevolkingen der dorpen volgen zouden.

De kommissie van openbare zekerheid, van welke verscheidene leden tot de regering behoorden, had den zelfden dag haar ontslag genomen.

In den nacht waren 43 lieden, onder welke zich een vrouw bevond, in de stads-gevangenis gebragt. Zij behoorden tot de bende van Verviers, die alle sporen van verwoesting en plundering in de velden aanrigtten, en werden gedeeltelijk aangehouden te Aubel, gedeeltelijk

(*Vervolg op den kant van deze bladz.*)

* * Heden avond verloste zeer voorspoedig van een ZOON, N. D. BRINK, geliefde Echtgenoot van

P. H. DE MEIJER.

MIDDELBURG den 31 Augustus 1830.

Dienende deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden buiten deze Stad.

* * Heden verloste vrij voorspoedig van een ZOON MARIA ADELGONDA LEONARDA DE SONNEVILLE, geliefde Echtgenoote van

B. J. HENSCHELIUS.

AMSTERDAM 4 September 1830.

* * Heden morgen verloste zeer voorspoedig van een DOCHTER, D. F. VAN GASSEL, geliefde Echtgenoote van

J. H. KARPESTEYN.

LEYDEN 7 September 1830.

Dienende dezen tot kennisgeving van vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten de Stad.

* * * *VRIJE PAARDENMARKT* binnen de Stad LEYDEN, DINGSDAG den 14 SEPTEMBER 1830.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat